

1830
BREDASCHIE

COURANT.

Staats- en Letterkundig,
Nieuws-
Woensdag

en Wetenschappelijk
Blad
den 8 December

NEDERLANDEN.
Breda, den 7den December.

Het provisioneel bestuur te Brussel, had reeds den 22sten oct., gelijk in der tijd reeds gemeld is, eene geldleening van vijf miljoenen guldens geopend, in welke de obligatiën voor den 1sten december zouden moeten genomen zijn. Deze leening is echter, zoo als van daar gemeld wordt, bij lang niet vol en men heeft zich genoodzaakt gezien, dezen termijn tot den laatsten januarij te verlengen.

Overigens waren de gegoede ingezetenen te Brussel, volgens berichten van daar van den 1sten dezer, sedert de vervallen verklaring van het Huis van Oranje-Nassau, zoo mogelijk, nog moedeloos geworden dan te voren. Men sprak er van pruisische tusschenkomst, of de Pruisen reeds voor de poort stonden, en was men het, desaan gaande eens, dat dergelijk iets België gansch en al in het verdere zou storten. Ook de op handen zijnde winter, leverde een allertreurig vooruitzicht op, zoo dat de meeste ingezetenen de revolutie reeds hartelijk verwenschen. Hoe de gemoederen voor de Potter gezind zijn, kan daaruit worden opgemaakt, dat er, den 30sten nov., 12 aankomende jonge lieden waren opgebracht, omdat zij *leve de Potter!* geroepen hadden.

-- In een Belgisch dagblad leest men, onder het opschrift: *Verantwoordelijkheid van het Kongres*, het volgende:

"België vergeet, wat het is: namelijk een kleine Staat, die geene krachten, geene magt, geen regt heeft om een algemeenen oorlog te veroorzaken. Frankrijk zal dezelve aanmatigingen niet ondersteunen. Doch mag België zich wel wachten voor de Kuisperjen van die lieden, die aan hetzelfde aanraden, om zich in de armen van Frankrijk te werpen, of op den bijstand van dat Rijk te rekenen. Wie weet of, in dat geval, de Europesche Mogendheden, Frankrijk zelfs daaronder begrepen, België niet liever aan het behoud van den algemeenen vrede zouden opofferen? België is toch geen middelpunt der Europesche belangen; de Mogendheden willen dezelve vrijheid wel eerbiedigen, maar slechts zoolang als die vrijheid niet voor hunne eigene Staten gevaarlijk wordt. Het is hoog tijd, dat men de ware stelling van België besefte, en den waan late varen, dat geheel Europa, om der Belgische dwaasheid wil, oorlog zoude willen maken."

-- Niet de heer Rogier, lid van het provisioneel bestuur van België, is met eene zending naar Parijs vertrokken, maar de heer Frederik Rogier; deze is ook niet belast, gelijk door onderscheiden dagbladen abusief gemeld is, met de zending om de belgische kroon aan den hertog van Nemours op te dragen, zoo min als met die, om de belgische vestingen, ingeval van vreemde bemoeijng, den Franschen in bewaar te geven. Het belgisch Congres, dat alleen de magt zich aanmatigt, om eenen soeverein te kiezen, heeft deswegens nog niets besloten en van vreemde bemoeijng is voor als nog geene kwestie. Welke echter de zending van den heer Rogier eigenlijk zijn mag, is niet bekend.

-- Verleden Vrijdag is een detachement van 80 man, behoorende tot het eerste veld-bataillon der Amsterdamsche Schutterij te 's Hertogenbosch aangekomen en gisteren morgen door de aldaar verwacht wordende compagnien Friesche Schutterij, sterk 300 man, gevolgd zij zijn onder het gejuich van *leve de Koning!* ontvangen geworden.

-- Te Parijs was, op den 1sten dezer, het gerucht in omloop, dat, in weerwil van het besluit tot vervallen verklaring van het Huis van Oranje-Nassau door het brusselsche Congres, een der zonen des Prinsen van Oranje tot Koning der Belgen zou benoemd worden, onder voorgijnschap van den graaf de Mérode, en niet van den generaal La Fayette.

De laatste bij ons ontvangen engelsche papieren, loopten niet verder dan tot den 30sten Nov. en hebben niets meldenswaardigs aangebragt.

De *Courier de la Meuse*, de tolk der luiksche patriotten en de tegenstander van de onafhankelijkheid van België, brengt ter oogen gezien, de volgende in het midden:

"Daar doen zich meer en meer geruchten van oorlog verspreiden en wij moeten bekennen, dat deze geruchten niet zonder grond zijn. Al zou het Heilig Verbond het initiatief niet nemen, komt het ons niet te min voor, dat de aan Europa gegeven schok door eenen algemeenen en waarschijnlijk langen en vreeselijken worstelstrijd zal worden gevolgd. En wat bespeurt men, wat ziet men, na het einde van dezen strijd? Zou het nogmaals het despotismus zijn? Ook dat schijnt ons te duchten. Men wil, dat niet de volken thans den oorlog te duchten hebben, maar de Koningen. Zulks is, naar ons inzien, eene grove dwaling. Niets is voor het despotismus gunstiger dan het leger-leven; daar vestigt zich, binnen korten tijd en noodwendiglijk, van den eenen kant, het volstrektste gezag en, van den anderen kant, de blindste gehoorzaamheid. Zonder eene dergelijke organisatie kan er, met goed gevolg, geen oorlog geberd worden: de geschiedenis van alle volken en van alle tijden bewijst het. Indien er thans een algemeene oorlog uitbarst, zullen zekere volken die vrolijk en zelfs met geestdrift begiinnen, omdat zij zich verbeelden zullen, dien voor de vrijheid te voeren, een geloof waarin men hen zorgvuldig zal versterken. Ook is het niet onmogelijk, dat deze begoocheling jaren lang voortduren zal; wij hebben dergelijk iets met eigen oogen gezien. Maar de harde ondervinding zal eindelijk den blinddoek van het gezigt rukken; dan volken zullen de ketenen van de oogen vallen en groot zal hun geluk zijn, indien hunne volks-regeringsvormen, bij den eindelijken vrede, niet door leenroerige en despotieke monarchien vervangen zullen wezen.

-- De graaf de Mérode zegt in een antwoord op den Brief, welke door de Potter te dezer dagen bekend gemaakt heeft, dat deze met het stellige oogmerk uit Parijs gekomen is, om in België eene republiek daar te stellen, maar dat hij (de Potter) dit oogmerk geheim heeft gehouden; want dat, als hij hetzelfde openhartig had te kennen gegeven, hij (graaf de Mérode) zich niet met de Potter zoude vereenigd hebben.

-- Twee, met wapenen voor België, geladen koopvaardij-schepen, zijn, uithoofde der blokkade van Ostende, te Duinkerken blindeloopt. Deze wapenen worden nu op kleinere vaartuigen naar de plaats hunner bestemming vervoerd. Een derzelve, 15,000 geweren aan boord hebbende, is reeds onder weg; volgens de belgische bladen, zijn dezelve aan het provisioneel gouvernement ten geschenke gegeven en waren er reeds 4,000 te Brussel aangekomen.

-- Niellon heeft uit Turnhout aan den Kommandant en Chef geschreven, dat hij wat kavallere en eenige stukken artillerie noodig had, om met voordeel in zijne stelling te ageren, ingeval de vijandelikheden weder beginnen.

Een bataillon infanterie is gisteren van Namen, alwaar het geformeerd was, te Brussel aangekomen. Men gelooft, dat hetzelfde naar de frontieren van Noord-Brabant bestemd is. Men versterkt Hasselt, Tongeren en Ostende.

's GRAVENHAGE, den 6den December.
(Particuliere Correspondentie.)

Het eerste gedeelte der tegenwoordige zitting van de Staten-Generaal is dan ten einde geloopt en de tijd van de hervatting der werkzaamheden zal nader worden bepaald. Het begin dezer zitting heeft zich gekenmerkt door eensgezindheid van de leden, in het behartigen van de belangen des vaderlands, en in het schragen van de regering in de tegenwoordige moeilijke omstandigheden. Eenig verschil van gevoelens onder de leden heeft er wel bestaan, doch allen beoogden het geluk en het welzijn van het volk. Dit zijn de goede vruchten, welke men bereids plukt van de afscheiding met België. Nu ziet men in onze Noord-Nederlandsche Vergadering, zoo wel in de Eerste als in de Tweede Kamer, niet meer deganen, welke het met Koning en Vaderland nooit wel hebben ge-

meend. Een eenig lid, wel uit de zuidelijke gewesten afkomstig, doch die Noord-Nederlandsche gevoelens koestert, de *broeders* nog van de Eerste Kamer gebleven zijn, en een der uitzonderingen, welke Z. M. goedgevoerd omtrent hebben. Hieraan de zuidelijke hoorden en hier in dienst waren.

— De ontwerpen van wetten; 1°. tot aanpassing van het departement van de Kolen en Granen, in het tarief der regten van in- en uitvoer, door de beide kamers aangenomen zijnde, zijn door de Koning bekrachtigd en als wetten uitgevaardigd geworden.

— De verjaardag van Z. K. H. Prins van Oranje, is heden met de gebruikelijke plechtigheden en op de gewone wijze gevierd worden.

F R A N K R I J

PARIS, den 1sten December.

In de zitting der afgevaardigden van heden heeft de minister van financiën de gelegenheid van het voordragen eener financiële wet, betreffende de inkrachting der schadeloosstelling voor de emigranten, te baat genomen, om eenige inlichtingen te geven omtrent Frankrijks tegenwoordigen toestand, welke door eene te verre gedrevene ongerustheid, op eene onnaauwkeurige wijze wordt opgenomen. In dit allerbelangrijkst rapport van den minister (welke mededeeling tijd- en plaatsgebrek ons noodzaken, tot ons volgend nummer uit te stellen) merken wij twee voorname zaken op, en wel vooreerst, de stellige verzekering van niet de minste zucht tot oorlog van den kant van Frankrijk, en ten tweede, dat Frankrijk volstrekt niet zal veroorlooven, dat het grondbeginsel van non-interventie geschonden zal worden.

— De leden van eene deputatie, welke, den 30sten jl. aan den Koning zijn voorgesteld geworden, verhalen, dat Koning *Lodewijk Philips* hun het volgend antwoord heeft gegeven op de aanspraak, welke zij hoogstzelve gedaan hadden: » Bij het eerste kanonschot, hetwelk tegen onze vrijheid zal worden gedaan; zal ik mij aan het hoofd onzer dappere nationale garde plaatsen, en alle goede Franschen oproepen, om met mij tot Frankrijks verdediging te gaan sterven.»

— De kamer der Pairs, zitting houdende als Geregts-hof, heeft zich den 30sten der vorige maand beziggehouden, met het aanhooren van het rapport over het regts-geding, ten laste der voormalige Ministers. Alleen het lezen van dat stuk heeft niet minder dan 4 uren geduurd, hetzelfde zal aan de leden der kamer worden rondgedeeld, en dus waarschijnlijk niet geheim blijven.

Voor als nog zijn er slechts geruchten in omloop, volgens welke men zoude meenen, reeds bij de zamenstelling van het thans bedreigd Ministerie, het opzet tot omverwerping van het Charter te hebben ontdekt. Bij het onderzoek daarentegen naar de menigvuldige brandstichtingen zoude er weinig of niets ten laste der beschuldigden gebleken zijn. De kamer heeft vervolgens de zaak der voortvlugtige beschuldigden, van die welke in hechtenis zijn, afgezonderd; van daar dat de debatten nog in den loop dezer maand, en wel, volgens een nader arrest, op den 13den eenen aanvang zullen nemen. De eisch tot kosten, schade en interessen, door eenige bijzondere personen aan het openbaar regts-geding toegevoegd, is naar der burgerlijken regter verwezen; en zulks op grond dat de regtsmagt der kamer zich niet verder uitstrekt, dan tot de zaken, die haar uitdrukkelijk bij ons charter zijn toegekend.

G R O O T - B R I T T A N I E N.

LONDEN, den 3den December.

De brandstichtingen in Engeland gaan steeds voort, en breiden zich hoe langer hoe meer in de graafschappen Sussex, Surreij, Kent, Hampshire, Buckinghamshire, Wiltshire, Berks, enz. uit. Deze onnatuurlijke ongeregelheden hebben onlangs aanleiding gegeven tot eene langdurige raadpleging over den staat des lands. Het ongerijmd gerucht dat er vreemdelingen gebezigd werden in de ongeregelheden, welke de armen bedreven, werd tegengesproken door den hertog van *Wellington* en den graaf *Winchilsea*, die met kennis van zaken ten aanzien der beide meest verontruste graafschappen, Hampshire en Kent, spraken. Lord *Wynford* maakte bekend, dat hij een voorstel zoude doen, tot een onderzoek naar de oorzaken en uitgestrektheid van de rampen des lands en de geschikste maatregelen tot herstel. Gp het voorstel van lord *Salisbury*, en in overeenstemming met lord *Graj*, werd er eene commissie benoemd, om de bestaande armen-wetten te herzien. Lord *Brougham* en de hertog van *Wellington* gaven eenige nuttige wenken, voor het kiezen van de meest geschikte menschen voor de gemeente besturen in de graafschappen.

De Fransche gezant, met eene speciale zending belast, was den

sten door Prins *Talleyrand* bij den graaf *Graj* geïntroduceerd, heeft vervolgens eene conferentie met denzelfden gehad, zoo ook de Pruisische minister den dag daaraan. De Nederlandsche, mededeelingen, Pruisische en Spaansche gezanten hebben den zelfden dag eene vergadering gesproken, die de Pruisische gezant, den

BERLIJN, den 29 November.

De zitting der *Chambres* van den 22sten heeft een artikel uit den *Journal des Ray. Bas*, volgens hetwelk door Z. M. den Koning van Pruisen de voorstel zoude gedaan worden om af te zenden naar het zuiden van den Rijn gelegen vroeger Fransche provinciën van den pruisischen staat bestaande, onder den scheid van Z. M. den koning van Pruisen te vormen, en

Wij kunnen ons wel verzoeken te verzekeren, dat die voorslag in allen opzichte yerdicht is, en niet minder dan zoo vele andere geruchten, tot de verainselen behoort, waarmede de belgische en Fransche dagbladen elkander wederkeerig verrijken. Uit *Soulingen* schrijft men: » Sedert langen tijd zijn de wapenfabrieken alhier niet zoo ijverig bezig geweest als tegenwoordig. Terwijl groote transporten van wapenen aan belgische huizen verzonden worden, hebben ook de Hollanders aanzienlijke bestellingen gemaakt, zelfs houden zich hier thans vele hollanders op, om op de plaats zelve de bespoediging van dezelve, door hunne tegenwoordigheid te bevorderen.

DAMSTAD, den 30sten November.

Het voorloopig onderzoek, betrekkelijk de op het einde der maand September van dit jaar in Opper-Hessen plaats gehad hebbende oproerige bewegingen, heeft het resultaat opgeleverd, dat de gemeenten van *Heldenbergea*, *Wolferschem*, *Florstadt*, *Visses*, *Herphing* en *Lindheim* zich door krachtladige betogeling der oproerige bewegingen en door hunne liefde tot orde op eene lofwaardige wijze onderscheiden hebben.

T A L L E Y R A N D.

En Parijsch blad verhaalt, dat prins *Talleyrand*, de Fransche gezant te Londen, aldaar, volgens zijne gewoonte, met een bonmot debuteerde. Iemand had hem de aanmerking gemaakt, dat het Londensche volk zijn vrij, open en oprecht gelaat roemde, waarop de prins geantwoordt zoude hebben: waarschijnlijk heb ik zulks aan de *zeeziekte* te danken.

Dezelfde prins *Talleyrand* heeft, volgens Engelsche dagbladen gezegd, dat het nieuwe Engelsche ministerie niet lang konde leven; dewijl het *grey-headed administration* (een grijs-hoofdig bestuur) was, hiermede op het hoofd (lord *Gray*) van het ministerie doelende.

De volgende regels, uit het beroemde werk van *Jean Paul*, treffen ons zoo zeer, door de waarheid van den inhoud en de toepassing die daarvan op ons land kan gemaakt worden, dat wij ons niet konden onthouden dezelve onzen lezers mede te deelen.

» De verheffing van staten, door aanwinst van nieuwe landen, is voor het volk veeltijds niets, dan eene kruisverheffing; en waarlijk, een millioen menschen kan geene hoop voeden, om beter te worden geregeerd, wanneer er nog een millioen bijkomt, om mede geregeerd te worden; dit heet, eenen onderwijzer, door vermeerdering zijner scholieren, beter leeren onderwijzen. Bij den vorst, wanneer arm en hand hem langer worden, wordt daardoor het oog kortzigtiger; ook neemt eigene en vreemde roofzucht, gevolgelijk ook de nabijheid des oorlogs, toe, met de grootte der adelaarskluauwen en met die der buit. Zoodra de vorst zich eene nieuwe kompagnie van kompagnien aankoopt, dan wordt ook zijn meer uitgestrekt land een beter terrein voor de vijandelijke kogels. Ook het volk moest begrijpen, dat elke aanzetting van, en verlenging door nieuwe landen, voor den vorst zelve niets meer, dan een nieuw verlengstuk aan de oorlogstrompet is, en dat niemand minder genoeg heeft, dan die te veel bent.»

A D V E R T E N T I E N.

* * B R O E S E & C O M P, te Breda, verlangen ten spoedigste eenen B E K W A M E N L E T T E R Z E T T E R, tegen ruime belooning, mits van de beste getuigschriften voorzien.

- Bij bovengemelden zijn voorhanden:
 - I. Nederlandsche Muzen Almanak voor den Jare 1831: -- 13de Jaargang, verrijkt met de portretten van de Dichters W. H. W A R N S I N C K Bz. en C. G. W I T H U I S. Verguld in koper. f 3,50.
 - II. Almanak voor het Schoone en Goede voor 1831. Verrijkt met het portret van wijlen den Heer A. L O O S J E S Pz. Verguld in koper. f 1,80.
 - III. Almanak de Gotha pour 1831. f 2,50.
- Alsmede fraaije Hoogduitsche Almanakken van verschillende Prijzen.